

Sayı : 64272063-610- ~~26585~~
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-3670)

GÜNLÜDÜR
03 Ekim 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 01.04.2016 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.07-7/3670-27875 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 21.04.2016 tarihli ve 31853594-610-2-844-1621 sayılı yazısı.

Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN' ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/3670 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-3670 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı »
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlık » Kanunlar ve Kararlar Genel
Müdürlüğüne

Soru 1:

Artvin'in Arhavi İlçesi'nde şehir içerisinde oluşu nedeniyle kamuoyunda 'Çılgın HES' olarak bilinen Kavak HES projesinde santralin inşa edileceği alanın bitişiğindeki 3 evin kolonlarında, duvar ve zemininde çatlaklar oluştuğu iddia edilmektedir.

Arhavi Belediyesi 3 yıl önce, tarım alanı olan Cumhuriyet Mahallesi'nin bir bölümünü, 'Konut dışı kentsel çalışma alanı' ilan ederek Kavak HES projesine onay vermişti. Şehir içerisinde oluşu nedeniyle çevre kamuoyunda, 'Çılgın HES' olarak bilinen Kavak HES projesi için açılan davalarda 2 kez 'ÇED Olumlu' raporu iptal edilen projede yapım çalışmaları, 1'inci ÇED olumlu kararını iptal eden Rize İdare Mahkemesi'nin kararının Danıştay tarafından bozulması üzerine yeniden başlamıştı. Cumhuriyet Mahallesi 12 Mart Caddesi üzerindeki HES için çalışmaların hızlanması ile birlikte açılan 7 metre derinliğindeki santral çukuru, bitişiğindeki Yaşar Abay ile Nurettin ve Süleyman Abay'a ait 3 evin kolonlarında, duvar ve zeminlerinde çatlaklar oluşturdu. Santral sahasında çalışmaların başlatılmasının ardından evlerde çatlaklar oluşmaya başladığını belirten ev sahipleri, HES şirketi hakkında Rize İdare Mahkemesi'ne dava açtı. Ev sahipleri evlerinin çatlamasından dolayı evlerinin başlarına yıkılma olasılığının olduğu belirterek mağdur olduklarını iddia etmektedir. Bu bağlamda;

-İlçe merkezinde HES yapılmasını doğru buluyor musunuz? Doğru bulmuyorsanız HES'in durdurulması için bir talimat vermeyi düşünüyor musunuz? Doğru buluyorsanız Arhavi'nin kalbinde HES yapıldığı gibi Ankara'nın Çankaya, İstanbul'un Beyoğlu, İzmir'in Çeşme, Muğla'nın Bodrum, Aydın'ın Didim, Antalya'nın Alanya gibi alternatif sunabileceğimiz ilçe merkezlerinde benzer çalışmaların yapılabilmesi görüşünde misiniz?

Cevap 1:

30 Mart 2013 tarih ve 28603 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca, şirketler Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (EPDK) aldıkları lisans çerçevesinde kendi sermayeleriyle elektrik üretim tesisi kurup işletmektedirler. Bu tip santrallerin tesis edilmesinde Bakanlığımızın Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporlarına müdahil olması, kamulaştırma yapması, sözleşmelere taraf olması gibi hususlar mevcut değildir. Söz konusu Kanunun 15 inci maddesi 2 inci Fıkrasında "Bu Kanun ve su kullanım hakkı anlaşması çerçevesinde elektrik enerjisi üretmek maksadıyla yapılacak olan üretim tesislerinin su yapısıyla ilgili kısımları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak baraj, gölet ve regülatör gibi su yapılarının inşasının inceleme ve denetimi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır." denilmektedir. 02.11.2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 52 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre ilerleme raporları EPDK'ya sunulmaktadır.

Elektrik Piyasasında hidroelektrik santral kurarak, üretim faaliyetinde bulunmak isteyen firmalar, "Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" hükümlerine tabidirler. Söz konusu Su Kullanım Hakkı Anlaşması, firma ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasında yapılmaktadır.

Ayrıca gerek idari yargı usulünde gerekse genel hukuk kurallarında bilinen, "İdarenin aldığı bir karar mahkeme tarafından iptal edilinceye kadar, hukuka uygun olduğu varsayılır ve uygulanmaya devam edilir." kabulüyle, "Kavak I-II Reg. ve HES" projesi hakkında ilgili mahkeme tarafından ÇED kararının iptali yönünde herhangi bir karar alınmadıkça ve/veya ÇED Yönetmeliği'nin 14.maddesi (4). fıkrasında belirtilen süre aşılmadıkça, verilen ÇED Olumlu kararı geçerliliğini sürdürecektir. Dolayısıyla ilçenin belediye mücavir alanının dışından başlayıp ilçenin belediye mücavir alanının bir kısmından geçerek işletilmesi planlanan Kavak I-II Reg. ve HES projesinin yapılması ile ilgili verilen ÇED Olumlu kararı ilgili

Mahkeme tarafından iptal edilmesi halinde ve kararın Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı'na tebliğ edilmesine müteakip gerekli durdurma işlemleri yapılacaktır.

Öte yandan her proje kendi içerisinde değerlendirilmekte ve her proje ile ilgili olarak ayrı ÇED raporları hazırlanmaktadır. Dolayısıyla ülkemizin herhangi bir noktasında yapılması düşünülen bir çalışma (ÇED Yönetmeliğine tabi bir proje) için hazırlatılan çevresel etki değerlendirme raporu ilgili mevzuat kapsamında birçok kamu kurumunun da üye olduğu İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilmekte ve bu değerlendirmeler neticesinde ÇED Olumlu/ÇED Olumsuz veya projenin iade edilmesi kararları verilebilmektedir. Nitekim ÇED Olumlu kararları verilen projeler olduğu gibi ÇED Olumsuz kararı verilen ve iade edilen projelerde bulunmaktadır.

Soru 2:

Arhavi Cumhuriyet mahallesindeki HES projesinden kaynaklı 3 evin duvarlarının çatladığı iddiaları doğru mudur? Her türlü uyarılara rağmen olası bir facianın sorumluluğunu kim üstlenecektir? Konu ile ilgili bir inceleme başlatmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 2:

Söz konusu projenin santral yapısının yakınında bulunan 3 binada Artvin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 08.01.2016 tarihinde incelemelerde bulunulmuş olup yapılan incelemeler neticesinde İnceleme Heyeti tarafından Teknik Rapor hazırlanmıştır.

İnceleme Heyeti tarafından hazırlanan Teknik Rapor'da söz konusu binalarda oluşan hasarın proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalardan kaynaklandığına dair bir bulgu yer almamaktadır.

Soru 3:

Vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi hususunda bir talimatınız olacak mıdır?

Cevap 3:

Söz konusu HES'in Nihai ÇED Raporu'na uygun olarak çalışıp çalışmadığı yapılacak denetimler ile tespit edilecek olup herhangi bir ihlalin Artvin Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) veya Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı tarafından tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu ve meri mevzuat kapsamında gerekli iş ve işlemler tesis edilecektir. Böylelikle vatandaşların mağduriyetinin oluşmasının önüne geçilecektir.

Soru 4:

Şehir merkezinde HES yapılabilir kararının anılan bölgede sosyolojik, ekonomik, ekolojik, coğrafi ve psikolojik yönde olumsuz veya olumlu etkileri nelerdir? Çevresel Etki Değerlendirmesi yapılmış mıdır? Konut dışı kentsel çalışma alanı ilan edilirken bu kriterler incelenerek mi karar verilmiştir?

Cevap 4:

Söz konusu proje ile ilgili olarak ÇED Raporu hazırlanmış olup 15.11.2012 tarih 2750 sayılı ÇED Olumlu kararı bulunmaktadır. ÇED Raporları inceleme ve değerlendirme süreçlerinde projenin Çevresel Etkileri değerlendirilmiş ve alınan önlemler yeterli bulunarak ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Nitekim Danıştay 14. Daire'nin 2014/11009 esas nolu 2015/4680 sayılı kararı da bu yöndedir.

Projenin sosyal ve ekonomik boyutları Nihai ÇED Raporunun Bölüm III'ünde belirtilmektedir. Nihai ÇED Raporunun 8 inci sayfasında "Proje Ömrü, Hizmet Amaçları, Pazar veya Hizmet

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN UĞUR BAYRAKTUTAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3670)**

Alanları ve Bu Alan İçerisinde Ekonomik ve Sosyal Yönden Ülke, Bölge ve/veya İl Ölçeğinde Önem ve Gereklilikleri” başlığı altında gerekli bilgiler yer almaktadır. Nihai ÇED Raporunda da Ekosistem Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca Nihai ÇED Raporunun birçok kısmında sosyolojik, ekonomik, ekolojik, vs. etkileri ile ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir.